

CAMINANT CAP A LES ELECCIONS (VI)

LA (DES)CONFIANÇA EN LES INSTITUCIONS

Sempre, i més en una situació de crisi com l'actual, la confiança de la ciutadania en les distintes institucions, especialment en les responsables de definir estratègies i adoptar mesures, és bàsica. Una societat que no confia en les seves institucions denota greus problemes de fons. Si enllaçam això amb la tercera posició que ocupa la classe política en el rànquing de preocupacions ciutadanes, el panorama no deixa gaire espai per a l'optimisme.

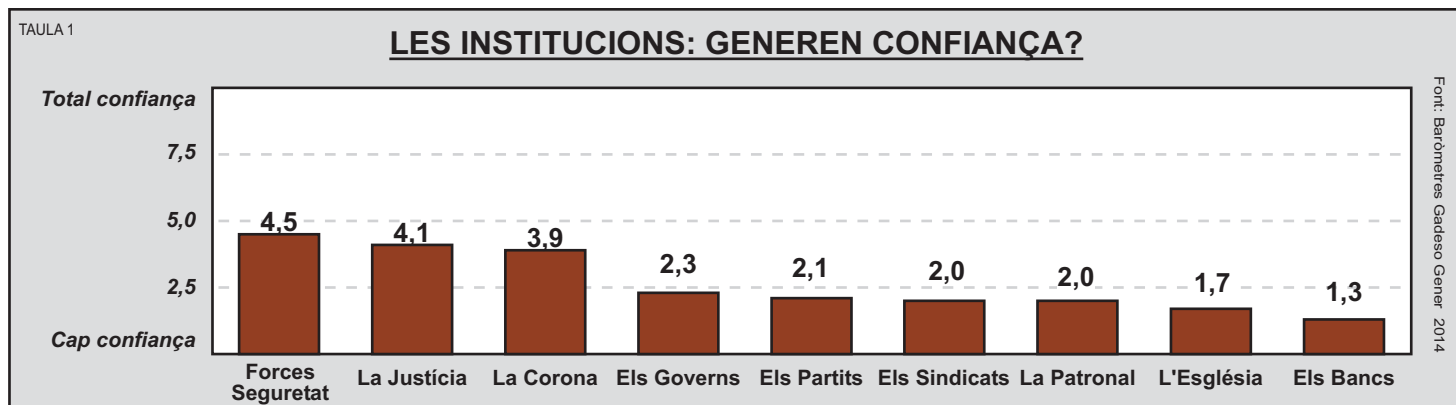
Aquest és el sisè número de la sèrie de Quaderns Gadeso "CAMINANT CAP A LES ELECCIONS", que vol polsar l'opinió ciutadana sobre temes fonamentals de cara als propers comicis autonòmics i municipals. Avui precisament volem analitzar les percepcions dels illencs envers les institucions, especialment les polítiques, víctimes d'una profunda crisi de confiança i que necessiten de reformes de calat per recuperar la credibilitat necessària per exercir les seves funcions.

Com es pot veure a la taula número 1, cap de les principals institucions de la nostra societat assoleix els mínims desitjables de **confiança ciutadana**. Una greu situació que, com hem dit abans, no pot portar més que resultats negatius. Les **forces de seguretat**, tot i suspendre, continuen al capdavant d'aquest llistat, seguides per la **justícia**, per una banda aplaudida per la seva lluita contra la corrupció però criticada per la seva lentitud i per una certa parcialitat derivada de la politització de les altres instàncies judicials.

La **corona**, tradicionalment respectada, ha experimentat

una forta baixada en els darrers anys, si bé s'ha detectat una cert repunt des de la coronació del nou monarca, Felip IV.

Sota mínims se situa la confiança que tenen els illencs en els **governos**, sigui el central o l'autonòmic, i en els **partits**, els nostres representants polítics que, almenys en teoria, han de prendre les mesures per sortir d'aquesta crisi. Els agents socials, **sindicats i patronal**, també estan enfora dels nivells desitjables i les **entitats financeres**, vistes per molts com a principals causants de la situació actual, són a la coa de la confiança ciutadana.

Mostra: 900 entrevistes. Error màxim: +3,3%. Nivell de confiança: 95,5%. Treball de camp: març-abril 2015

Amb el suport de

EMBASA

Ajuntament de Palma

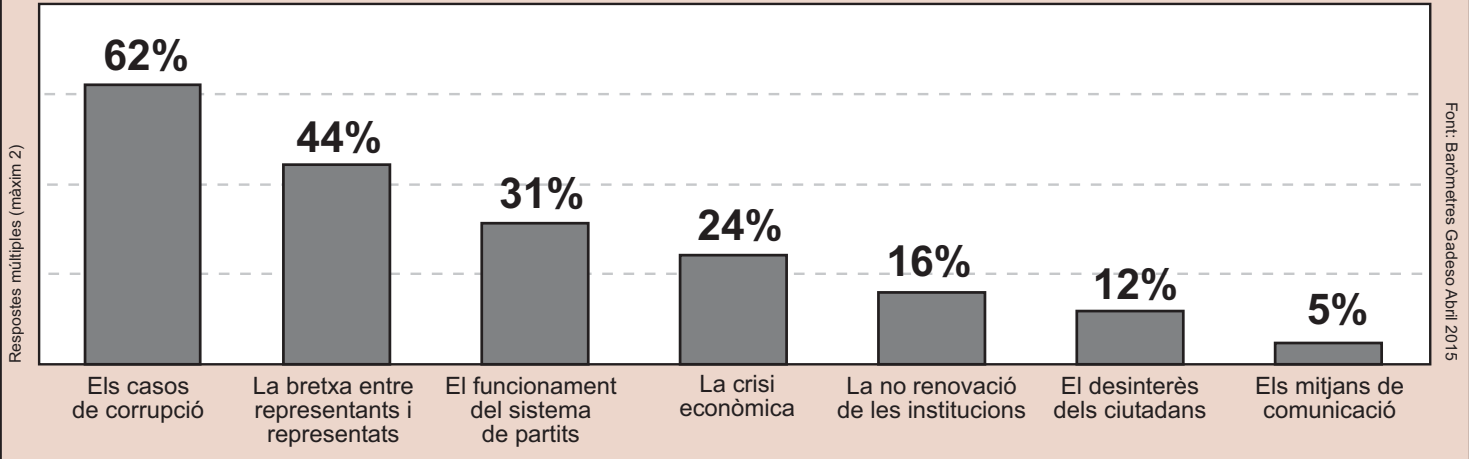
LA DESAFECCIÓ CIUTADANA

La confiança ciutadana en les distintes institucions és un factor bàsic si realment volem superar aquesta crisi de manera eficient (sense deixar-nos a ningú pel camí i reduint la rasa que actualment separa representants i representats) i per assolir una vertadera qualitat democràtica. I per això cal esbrinar quines són les causes que s'amaguen darrere l'enorme desafecció que es detecta dins la societat i treballar de valent per eliminar-les, tot minimitzant els seus efectes i recuperant la credibilitat perduda.

TAULA 2

LES CAUSES DE LA DESAFECCIÓ

Quines creieu que són les principals causes de la desafecció política i institucional?

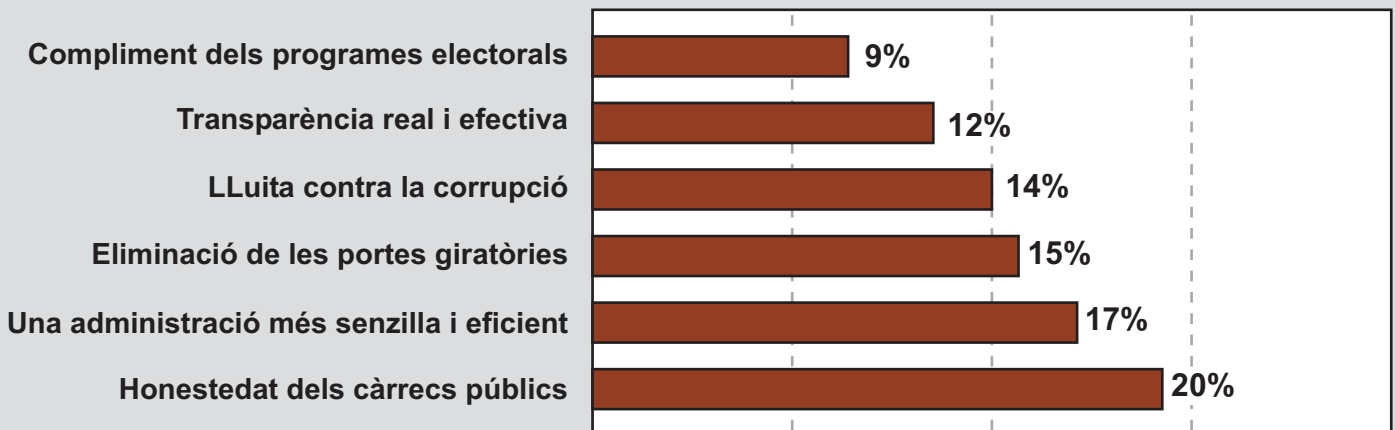
La continua aparició de casos de **corrupció** és considerada per a un 62% dels ciutadans com la causa principal de la desafecció actual, doncs suposa un atac a la línia de flotació de la confiança. És cert que no tots els polítics són corruptes, però és una idea que s'ha estès entre la població i que en gran part provoca aquesta animadversió. En segon lloc cal destacar la **bretxa** percebuda entre els representats i els representants, que semblen viure a societats distintes i no patir els mateixos problemes, seguit del **mal funcionament del sistema de partits**, que fa que per a qualsevol càrrec públic sigui més important l'obediència a la cúpula de la formació que el compromís adquirit amb l'electorat. Com no podia ser d'altra manera, la **crisi** també afecta significativament a la desafecció política i institucional.

Una desafecció que per descomptat influeix en una manca molt rellevant de credibilitat dels partits. De fet, quan aquest parlen d'impulsar mesures de regeneració (veure QG 270), són pocs els ciutadans que hi confien. Com es pot veure a la taula número 3, únicament un 9% creu que compliran el seu **programa electoral**, un 12% que realment es treballa per assolir una **transparència real i efectiva** i un 14% que es lluita seriosament contra la **corrupció**. Si a això hi sumam els baixos percentatges dels que confien en l'**honestedat dels càrrecs públics**, és obvi que ens trobam davant un greu problema de confiança envers les persones que hem triat per gestionar les nostres institucions. Una confiança que és molt difícil i laboriós recuperar i que pot tenir conseqüències gens desitjables.

TAULA 3

LA CREDIBILITAT DELS PARTITS I DELS POLÍTICS

Quan els partits parlen d'impulsar mesures de regeneració, confiau que compleixin el seu compromís en el que fa referència a...

Respostes afirmatives

Font: Baròmetres Gadeso Abril 2015

LES NOSTRES INSTITUCIONS

El Govern de les Illes Balears, i les persones que elegim perquè hi formin part, és la institució que ha d'executar les lleis, gestionar la cosa pública i dissenyar i aplicar mesures per solucionar els problemes de la ciutadania i millorar-ne la qualitat de vida. Per aquest motiu és molt interessant, i fins i tot necessari, conèixer quina percepció tenen els ciutadans i ciutadanes d'aquesta institució, però ja podem avançar que, degut al clima de desafecció actual, les valoracions que rep la principal institució política balear són molt enfora de les desitjables en una democràcia del segle XXI. A més, i degut a l'estructura institucional de la nostra comunitat, també es reflecteixen les percepcions que els ciutadans de cada una de les illes tenen dels seus respectius consells insulars, òrgans executius amb un caire de més proximitat i protagonistes d'un debat sobre la seva existència, com veurem a la pàgina 4.

TAULA 4

VALORACIONS DEL GOVERN I DE L'OPOSICIÓ

	BALEARS	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera
Govern	2,4	2,4	2,3	2,5	2,5
Oposició	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3

Font: Baròmetres Gadeso. Abril 2015

Com ja s'ha dit, és important conèixer la valoració que la ciutadania fa de les **principals institucions**, doncs ens serveix d'indicador per analitzar el clima polític que es viu en un determinat territori.

La taula número 4 mostra com el **Govern de les Illes Balears** rep una nota força negativa (2,4 sobre 10). Aquesta baixa valoració té sens dubte distints factors: alguns exògens, com la crisi econòmica o les polítiques impulsades pel govern central (que influeixen en les valoracions), i altres interns, com ara les mesures adoptades per l'equip de José Ramón Bauzá.

Al contrari del que es podria pensar, l'oposició no capitalitza aquest descontent i, per tant, la seva tampoc no se salva d'aquesta negativitat (fins i tot es pitjor valorada que la gestió de l'executiu. Per illes, i encara que les diferències detectades siguin mínimes, els menys crítics amb el Govern semblen ser els **eivissencs** i a **Menorca** és on pitjor valoren la seva tasca.

En moltes de les investigacions de la Fundació Gadeso hem pogut constatar que els **Consells Insulars** són les institucions polítiques de referència a Menorca, Eivissa i Formentera. Precisament en aquestes illes reben unes valoracions una mica menys negatives que les del Govern autonòmic, encara que les xifres reflectides a la taula número 5 siguin molt preocupants.

A **Menorca**, el Consell presidit per *Santiago Tadeo* obté un 3,1 sobre 10, mentre que a **Eivissa**, amb *Vicenç Serra*, assoleix es queda en el 3,0. El de **Formentera**, únic Consell en mans progressistes (amb *Jaume Ferrer* com a president), és el millor valorat, però amb una nota molt baixa. A **Mallorca**, on en general els ciutadans no saben distingir la tasca de la institució insular presidida per *Maria Salom* de la del Govern, les notes són les pitjors de les illes.

Tal com passa amb l'executiu balear, la tasca de l'**oposició** a tots els Consells Insulars ha de millorar molt si vol obtenir l'aprovació de la ciutadania i convertir-se en una alternativa.

CONSELLS INSULARS: VALORACIONS

TAULA 5

	Mallorca	Menorca	
Equip de Govern	2,3	3,1	Equip de Govern
Oposició	2,3	3,0	Oposició
	Eivissa	Formentera	
Equip de Govern	3,0	3,3	Equip de Govern
Oposició	2,8	2,6	Oposició

Font: Baròmetres Gadeso. Abril 2015

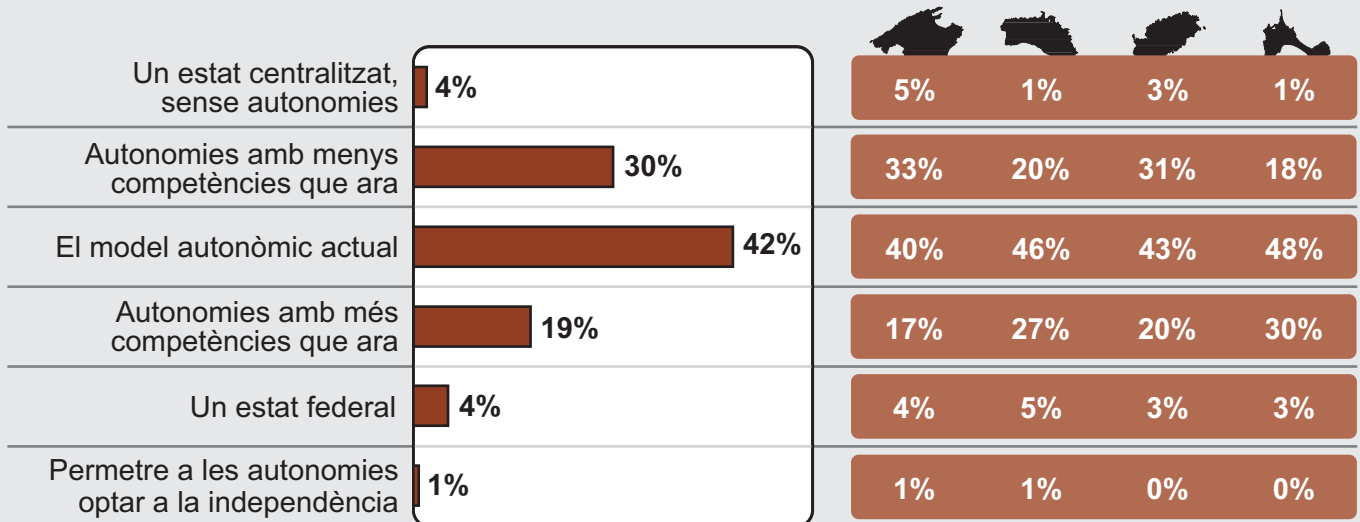
COM ENS HEM D'ORGANITZAR?

Una de les qüestions bàsiques en qualsevol estat és com s'organitza políticament el seu territori. Arreu del món hi trobam estats totalment centralitzats, alguns dividits en regions o autonomies, altres de federals... Cap fórmula és per se millor que una altra, però nosaltres hem volgut demanar als ciutadans de les illes quin model prefereix, i també, degut a la nostra particular arquitectura institucional, quin és la seva opinió sobre l'existència i les competències dels consells insulars, doncs tot plegat pot afectar al tema central d'aquest Quadern: la confiança en les institucions.

TAULA 6

ORGANITZACIÓ TERRITORIAL DE L'ESTAT ESPANYOL

Quina de les següents opcions preferiu?

Font: Baròmetres Gadeso. Abril 2015

Una majoria de la població de Balears aposta pel **manteniment del statu quo actual** (42%). No obstant això, la situació de crisi actual, juntament amb la ineficiència de les distintes administracions i les duplicitats que se detecten entre elles, ha provocat que darrerament hagi augmentat el nombre dels que creuen que **certes competències haurien de retornar a l'estat** o, com a mínim, demanden que no hi hagi desset sistemes distints o persones que tinguin més drets que les altres pel fet de viure a llocs distints.

Per altra banda, a la taula 7 destaca que un poc més de la meitat dels illencs es mostren satisfets amb l'**actual model institucional** de Balears, mentre que un 25% aposta per reforçar els **Consells Insulars**, (percentatge molt més elevat a Menorca, Eivissa i Formentera, on el consells són considerats les institucions de referència, més properes als ciutadans i que poden entendre i resoldre millor els problemes). A Mallorca, en canvi, un de cada cinc ciutadans creu que el **Govern** hauria de recuperar certes competències i fins a un 10% demanda l'**eliminació** dels consells.

TAULA 7

ORGANITZACIÓ INSTITUCIONAL DE BALEARS

	Balears	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera
S'ha de mantenir el model actual	54%	61%	38%	47%	40%
S'han de donar més competències als Consells	25%	7%	58%	45%	55%
El Govern ha de recuperar algunes competències	15%	22%	4%	6%	5%
S'haurien d'eliminar els Consells Insulars	6%	10%	0%	2%	0%

Font: Baròmetres Gadeso Abril 2015